

Innledning

Dette er en periodisk evaluering av årsstudiet i pedagogikk.

Evalueringen tar utgangspunkt i gjeldende studieplan for årsstudiet. Samtidig er det naturlig å kommentere fagmiljøets egne forslag til endringer i egevalueringen.

1. Evalueringspanel

Krav til panelmedlemmer

Sammensetningen av panelet er minimum:

- Én ekstern vitenskapelig ansatt innen fagfeltet, med førstekompetanse
- Én representant fra arbeids- eller samfunnsliv
- Ett studentmedlem

Deltakere

- Professor Line Torbjørnsen Hilt, UiB (ekstern vitenskapelig ansatt innen fagfeltet)
- Avd. leder SFO Henriette H. Kleppe, Bønes skole (representant for arbeids- eller samfunnsliv)
- Student Maren Bugge, NLA Høgskolen (studentrepresentant)
- Olga Kvitstein, rådgiver for utdanningskvalitet, NLA Høgskolen, sekretær for panelet

2. Evalueringsgrunnlag

- Studieplan og emnebeskrivelser
- Egevaluering ved Jostein Sæther
- Data til egevaluering:
  - Antall studenter – fullføring og frafall
  - Karakter og stryk på emnenivå
  - Antall studenter
  - Gjennomstrømming

På det første møtet presenterte høgskolelektor Kjell Oppedal egevalueringen og svarte på spørsmål fra panelet.

Sendt på forespørsel etter første evalueringsmøte:

- studentevaluering av P101-104
- kvalitetsrapporter for emnene som utgjør årsstudiet 2020

3. Mandat

På grunnlag av det tilsendte materiale skal det eksterne panelet vurdere:

- 1) om programmets læringsutbytter er hensiktsmessige, f.eks. med tanke på videre studier i inn- og utland og til arbeidslivsrelevans
- 2) om fagmiljøet i lys av kravene i NOKUTs studietilsynsforskrift § 2-3 er slik at studentene kan oppnå læringsutbytte
- 3) om emnetilbudet og emnesammensetningen (vurdert opp mot faglig innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger) er slik at studentene kan oppnå læringsutbytte
- 4) om programmet
  - vektlegger arbeidslivsrelevans og internasjonalisering
  - legger til rette for et godt læringsmiljø
  - har god gjennomføring

Ut fra denne vurderingen skal det eksterne panelet anbefale at studieprogrammet:

- *enten* bør videreføres i sin eksisterende form, og hva det bør settes søkelys på i det videre kvalitetsforbedringsarbeidet,
- *eller* om det bør nedlegges, og om emnene som inngår i det, evt. bør videreføres i en annen programramme.

4. Evalueringspunkter

4.1. Studieplan og læringsutbytte

Panelets synspunkter

Navnet, årsstudium i pedagogikk, vurderes som dekkende.

Årsstudiet er i hovedsak et disiplinbasert studium med delemner som dekker pedagogisk sosiologi, psykologi og filosofi. Denne profilen er et bevisst valg fra NLA Høgskolens side og ligger også til grunn for panelets innspill. Samtidig mener panelet at det er behov for endringer som gjelder studiets oppbygging og innhold. Målet bør være å tydeliggjøre den akademiske profilen, legge til rette for en mer studentvennlig introduksjon til pedagogikk som fagfelt og gjøre studiet mer relevant for dagens samfunn og arbeidsliv.

Oppbygging av studiet

Panelet vil peke på noen utfordringer og problemstillinger i gjeldende studieplan:

- ✓ Hvordan tenke progresjon i studiet og relatere det til studentenes modningsnivå? Det første semesteret er svært teoritungt med examen philosophicum, examen facultatum og grunnlagsproblemer. Den faglige progresjonen bør i større grad gå fra det konkrete til det mer abstrakte.
- ✓ Er delemnene profilerte nok som disipliner? Panelet ser den disiplinorienterte strukturen som et kjennemerke ved NLAs årsstudium i pedagogikk, men mener at denne kan bli mer gjennomført. Når emnebeskrivelsene utvikles videre, bør man sørge for at delemnene er profilerte på en slik måte at den disiplinbaserte modellen fremstår mer konsekvent.
- ✓ Delemnet P102 Oppdragelse- og undervisningslære:
  - Panelet spør seg om navnet på dette emnet passer inn i en disiplinbasert profil. Oppdragelse- og undervisningslære er vel snarere en overordnet definisjon på pedagogikkfaget enn en underdisiplin. Tittelen, samt innholdet i emnet, kan med en revisjon fungere godt som et innføringsemne til årsstudiet. Særlig hvis det hadde blitt flyttet til første semester.
  - Bransjerepresentanten utfordrer fagmiljøet på bruken av begrepet oppdragelseslære som kan gi andre assosiasjoner enn det faktiske innholdet i delemnet. Samtidig er panelet klar over at dette er en kompleks diskusjon, og det eksternt vitenskapelige panelmedlemmet er tilhenger av å beholde begrepet.

Læringsutbyttebeskrivelser

De obligatoriske emnene bidrar samlet sett til å oppnå læringsutbyttet for årsstudiet, men læringsutbyttebeskrivelsene er bare delvis i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Panelet støtter at fagmiljøet slutfører arbeidet med å oppdatere læringsutbyttebeskrivelsene, men ønsker at fagmiljøet har høyere ambisjoner for dette arbeidet enn det som fremkommer i egnevalueringen. I stedet for å kun "skrive over" NOKUTs

nivåanbefalinger og formuleringer fra kvalifikasjonsrammeverket, foreslår panelet en grundigere innholdsmessig vurdering av emnebeskrivelsene med blick på følgende:

- Læringsutbyttebeskrivelsene er mange og omfattende. Er det realistisk at studentene oppnår dette etter ett års studium? En sortering og sammenskriving kan være på sin plass, og det kan med fordel tenkes mer progresjon i læringsutbytter gjennom emnene.
- Læringsutbyttene har i hovedsak formuleringer som knytter seg til akademisk, “kognitiv” utbytte, mens NLAs profil også fokuserer på personlighetsutvikling og moralsk/etisk danning. Kan dette bedre avspeiles i læringsutbyttebeskrivelsene, for eksempel ved at undervisnings/arbeidsformene kan gi ferdigheter innen samarbeid, kritisk tenkning, vurderingsevne etc.?
- Læringsutbyttebeskrivelsene bør i større grad sees i sammenheng med undervisningsformer, litteratur og faglige ressurser. Arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene bør med andre ord gå hånd i hånd med en realisering av studentaktive arbeidsformer i undervisningen.

Innholdet i studiet

Det bør fremgå klarere i profileringsdokumenter hva studentene kan forvente av et årsstudium ved NLA og høgskolen bør appellere aktivt til potensielle studenter. Tradisjonen for å tenke helhetlig om studentenes danning kan komme klarere frem i beskrivelsene av programmet og emnene. En annen viktig faktor som man bør se nærmere på, er hvordan studiet relaterer seg til praksisfeltet. Selv om det naturlig nok ikke knytter seg praksis til et årsstudium, kan man likevel legge inn elementer som knytter an til praksis. Dette kan for eksempel handle om bruk av gjesteforelesere med praktisk pedagogisk erfaring, inkludere mer praksisfortellinger og konkrete eksempler fra praksisfelt i undervisningen, samt bruke mer oppdatert litteratur som drøfter aktuelle pedagogiske utfordringer. Både bransjerepresentant og studentrepresentant savnet også mer oppdatert kjennskap til nye læreplaner i undervisningen og i litteraturlister.

Arbeids- og undervisningsformer. Vurderingsformer

Det er positivt med vekt på oppgaver og krav til samarbeid mellom studentene. Samtidig er en utfordring at studiet er veldig forelesningsbasert. Det er behov for større variasjon i undervisningsformer, og aktiv bruk av undervisningsformer som støtter oppunder karakterdanning. I egnevalueringen går det fram at mer studentaktive undervisningsformer er satt på vent.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør

- revurdere oppbyggingen av årsstudiet. Panelet foreslår følgende progresjon:
  1. semester

- Innføringsemne: P102 Oppdragslære og undervisningslære (eventuelt annet navn på emnet) Emnet blir da en introduksjon til pedagogikk som disiplin og praksisfelt.
- Examen philosophicum og examen facultatum

2. semester

- Pedagogisk psykologi
  - Pedagogisk sosiologi
  - Pedagogisk filosofi (Studentene er mer modne.)
-
- legge til rette for større variasjon i undervisningsformene og mer aktivitet fra studentenes side
  - gjennomføre en grundig pensumrevisjon for å gjøre studiet mer oppdatert og relevant for studentene. Vektingen mellom klassikerne og nyere forskningslitteratur bør bli mer jevn. Det oppfordres også til å bruke mer aktuelle eksempler i undervisningen.
  - bruke aktuelle og gode eksempler fra praksisfeltet i undervisningen, samt gjesteforelesere fra praksisfeltet. Dette kan styrke studentenes opplevelse av relevans og i beste fall øke evnen til å bygge bro mellom teori og praksis.

4.2. Ledelse, fagmiljø og forskning

Panelets synspunkter

Faglig ledelse og fagmiljø

Studieprogrammet tilhører avdeling for pedagogikk. Panelet registrerer at avdelingen har hatt stor utskiftning av vitenskapelige ansatte og at dette kan oppleves som ustabil også for studentene. I inneværende studieår har det vært en periode med midlertidige ordninger og delt lederskap. Ny avdelingsleder er nå på plass. Førstekompetansen i avdelingen er i grenseland, men tilstrekkelig for et årsstudium. Det arbeides aktivt med rekruttering og er grunn til å tro at dette vil komme på plass.

Selv om årsstudiet ikke er profesjonsrettet, er det ønskelig at de som underviser også kan koble fagfeltet til praksisfeltet.

Hvordan møter studentene forskning?

Fra et studentperspektiv er det ikke et tydelig fokus på forskning i undervisningen.

Det er overvekt av eldre litteratur (pensum) på emnene og panelet ser få publikasjoner av nyere dato. Det er selvsagt ikke slik at alt som er nytt er bedre, og noen temaer er bedre representert gjennom klassikerne. Samtidig gir den store vekten på eldre litteratur et inntrykk av at emnene er ute av takt med nyere forskning. Det er tross alt skjedd mye på forskningsfronten innenfor

samtlig av de emnene som representeres i årsstudiet. Man bør med andre ord bestrebe seg på en bedre balanse mellom eldre og nyere forskningslitteratur. Et eksempel på dette er Reidar Myhres bok, som ikke kommuniserer like godt i dag. Samtidig er det publisert flere gode, problembaserte tilnæringer til grunnlagspørsmål, som kan engasjere studentene i undervisningen. Dette handler også om hvordan studenter opplever relevans i studiet.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør

- arbeide aktivt for et godt og stabilt fagmiljø med solid forskningskompetanse og som er gode på formidling
- knytte til seg gjesteforelesere fra praksisfeltet
- oppdatere litteratur og faglige ressurser på de enkelte emnene i årsstudiet

4.3. Samfunns- og arbeidslivsrelevans

Panelets synspunkter

Årsstudiet er som tidligere nevnt, ikke profesjonsrettet og har heller ikke praksis. Egeevalueringen kommenterer dette i liten grad, men landingssiden for årsstudiet vektlegger at studiet er relevant med tanke på egen danning og utvikling av etisk dømmekraft, samt at studiet forholder seg aktivt til pedagogisk praksis. Studentene blir fortalt at uavhengig av videre utdanning er studiet relevant og nyttig i alle sammenhenger der en har med andre mennesker å gjøre.

Mange av studentene har erfaring fra praksisfeltet og flere undervisere knytter an til studentenes egne praksiserfaringer.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør

- vurdere flere koblinger til praksisfeltet og synliggjøre den praksisorienterte tilnærmingen enda mer i studieplanen, litteratur og faglige ressurser og i selve undervisningen
- bruke praksisrelevante eksempler i studentaktiv undervisning. Da skjer det noe med studentene på det følelsesmessige planet og ikke bare på det kognitive, og det er mulig å opparbeide etisk dømmekraft.

4.4. Internasjonalisering

Panelets synspunkter

Det er ikke krav om utveksling i et årsstudium, men det er ønskelig at studiet gir studentene noen internasjonale perspektiver.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør

- oppdatere litteraturen med noen få engelskspråklige artikler slik at studentene introduseres til internasjonal forskning
- invitere internasjonale kapasiteter som gjesteforelesere

4.5. Rekruttering

Panelets synspunkter

Panelets inntrykk er at årsstudiet i pedagogikk er lite kjent selv om mange kjenner til lærerutdanningen på Breistein. I følge bransje- og studentrepresentantene er søkere fra Bergen bevisste på at UiB tilbyr et årsstudium med godt rykte. Samtidig er det mange som har god erfaring med NLA's årsstudium, og det er viktig å få studenter som aktivt velger NLA.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør

- tydeliggjøre studiets særpreg, innhold og profil slik at mulige søkere kan vite hva de møter. Her bør også de positive sidene ved å være et lite miljø løftes fram, jf. avsnittet om læringsmiljøet i 4.7.
- tenke omdømmebygging og gjøre mer for å sprite opp layouten
- produsere videoer til nettsiden med tidligere studenter som forteller om gode erfaringer med NLA og hvordan de fikk bruk for det de lærte i studiet senere

4.6. Gjennomstrømning

Panelets synspunkter

I egevalueringen forklares frafallet med studentenes karaktersnitt ved opptak. Det er ikke uvanlig med noe høyere frafall i disiplinbaserte studier og panelet har ikke grunnlag for å fortolke disse tallene. Samtidig er det viktig å se på egen undervisning dersom man har høye frafallstall, uavhengig av hva studentene kommer inn med av karaktersnitt. Panelet mener det er grunn til å spørre: Hva gjør et teoritunget førstesemester i store forelesningssaler med studentengasjementet? Fagmiljøet foreslår selv å utvikle en pedagogisk variant av examen facultatum.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør ved høyt frafall

- ta utgangspunkt i studentenes tilbakemeldinger og legge til rette for en mer studentaktiv undervisning og gruppearbeid

- Bruke studentevalueringer aktivt i utviklingsarbeidet på programmet. Man kan øke oppslutningen om studentevalueringer ved å la studentene svare på disse i undervisningstiden. Fagmiljøet må supplere studiebarometeret med egne studentevalueringer, og disse må brukes systematisk for å utvikle programmet.
- vurdere å utvikle en pedagogisk variant av examen facultatum på sikt, men etter at man har revidert årsstudiet

4.7. Læringsmiljø

Panelets synspunkter

Både student og bransjerepresentant vektlegger at NLA er unik på å tilby hjelp og veiledning, noe som oppleves trygt og godt. Ansatte er tilgjengelige, og det er lav terskel for å spørre om hjelp. Innsatsen og engasjementet til enkeltlærere er svært viktig for læringsmiljøet. Studentevalueringene tilsier samtidig at de ønsker et mer studentaktivt læringsmiljø. Det synes å være for mye forelesningsbasert undervisning og denne gjennomføres ikke alltid på en engasjerende måte.

Det fysiske læringsmiljøet skårer lavt med kald og dårlig luft, samt mangel på grupperom. Dette vil endres med nye lokaler.

Panelets anbefalinger

Høgskolen bør

- følge opp studentenes ønske om undervisningsformer som skaper aktivitet og engasjement. Panelet er enig i at forelesninger bør ha sin plass i høyere utdanning, men det må være en balanse. Det er også mulig å gjøre forelesningene mer studentaktive og engasjerende.

4.8. Samlet oppsummering

Årsstudiet i pedagogikk er viktig som danningsfag. Panelet anbefaler at studiet fortsetter i eksisterende form så lenge studenttallet er tilfredsstillende og så lenge man får rekruttert nyansatte slik at kravet til forsvarlig faglig drift tilfredsstilles. Anbefalinger og innspill til kvalitetsheving bør følges opp. I oppsummeringen tar panelet også stilling til forslag til tiltak i egnevalueringen.

NLA Høgskolen bør:

1. ta ressursituasjonen på alvor og dekke kravet til førstestillinger: fagpersoner med tyngde på forskning og gode formidlere. Dette bør ha førsteprioritet.
2. styrke prosessorienterte arbeids- og vurderingsformer i P101-104 (studentaktive læringsformer)
3. oppdatere og revidere litteratur og faglige ressurser (pensum) i emnebeskrivelsene, samt inkludere noe engelskspråklig litteratur. Dette bør også sees i sammenheng med selve innholdet i undervisningen. Det er behov for å ta

utgangspunkt i mer samfunnsaktuelle problemstillinger og forskning av nyere dato.

4. gjøre om på oppbyggingen av studiet og endre på rekkefølgen av emnene
5. iverksette en omfattende gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsene. Dette bør sees i sammenheng med arbeidsformer og litteratur og faglige ressurser. Det er rom for flere ferdigheter som oppnås gjennom å jobbe sammen med andre og ta imot tilbakemeldinger. Samtidig bør det konkretiseres på hvilket nivå man oppnår læringsutbyttet.
6. tydeliggjøre årsstudiets særpreg og profil og få fram hva som skiller det fra andre årsstudier i pedagogikk
7. øke studentinvolvering og svarprosenten på studentevalueringer, og
8. styrke lærermobilitet og bruk av utenlandske gjesteforelesere
9. vurdere å tilby en pedagogikkvariant av examen facultatum. Dette kan kanskje bidra til mindre frafall, men bør ikke ha førsteprioritet.

Bergen/Kristiansand medio mars 2022

Line Torbjørnsen Hilt
leder

Maren Bugge

Henriette H. Kleppe

Olga Kvitstein
sekretær

Kommentar til rapporten fra avdelingen:

Kommentar til rapporten fra avdelingen:

Avdeling for pedagogikk takker for fyldig og konstruktiv rapport fra eksternt panel.

Vi registrerer med tilfredshet at panelet anbefaler at studiet fortsetter i eksisterende form så lenge studenttallet er tilfredsstillende. Vi merker oss imidlertid at det også forutsetter rekruttering av nyansatte slik at krav til førstestillinger er oppfylt med god margin. Vi slutter oss til panelets anbefaling om at dette bør ha førsteprioritet.

Vi noterer oss at panelet mener at læringsutbyttebeskrivelsene bare delvis er i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). En omfattende gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsene bør derfor iverksettes. Å se disse i sammenheng med arbeidsformer, litteratur og faglige ressurser samt tenke mer progresjon gjennom emnene, er en anbefaling vi ønsker å følge opp. I den sammenheng synes vi at det er et godt forslag at også ferdigheter knyttet til å arbeide sammen med andre og kunne ta imot tilbakemeldinger med fordel kan inkluderes i læringsutbyttebeskrivelsene. Det forutsetter naturligvis at mer studentaktive undervisnings- og læringsformer blir gjennomført. Det påpekes i rapporten at læringsutbytteformuleringene i stor grad er knyttet til akademisk «kognitivt» utbytte, og at det står i kontrast til NLA Høgskolens profil der også personlighetsutvikling og moralsk/etisk danning blir vektlagt. At dette også bør avspeiles bedre i læringsutbyttebeskrivelsene er noe vi støtter fullt ut, og ønsker å virkeliggjøre i den bebudede gjennomgang av LUB-ene.

Vi merker oss anbefalingen om å tydeliggjøre årsstudiets særpreg og faglige profil for på den måten å få frem hva som skiller det fra andre årsstudier i pedagogikk. Vår tradisjon med en disiplinorientert struktur og om å tenke helhetlig om studentenes danning bør synliggjøres bedre. Profilering og omdømmebygging er avgjørende viktig stilt overfor en ny konkurransesituasjon. Vi slutter oss i den sammenheng til forslag om at de positive sidene ved å være et lite miljø bør løftes frem, og at pedagogikkstudenters gode erfaringer med NLA Høgskolen bør markedsføres bedre. Anbefalingene om å knytte årsstudiet sterkere an til praksis bør ses i sammenheng med ønsket om å styrke årstudiets arbeidslivsrelevans.

Videre noterer vi oss panelets anbefaling om å gjennomføre en grundig pensumrevisjon for å gjøre studiet mer oppdatert og relevant for studentene. Vi slutter oss uten videre til at vektingen mellom klassikerne og nyere forskningslitteratur kan bli mye bedre. Det er ikke vanskelig å være enig i at den store vekten på eldre litteratur kan gi et inntrykk av at emnene er ute av takt med nyere forskning. Vi er også enig i at dette kan ha betydning for hvordan studenter opplever studiets relevans. Det bør derfor foretas en omfattende revidering av pensum ved første anledning.

Panelet anbefaler også at det gjøres endringer i organiseringen av studiet. I tillegg til å innføre mer studentaktive undervisningsformer, anbefales endring på rekkefølgen av emnene. Det er på det rene at et teoritungt førstesemester med examen philosophicum, examen facultatum og pedagogiske grunnlagsproblemer i store forelesningssaler, kan være utfordrende for studentengasjementet. Vi kommer derfor ikke unna en grundig diskusjon i fagmiljøet om hvordan årstudiet i pedagogikk best kan bygges opp.

Panelets rapport gis oss en utmerket mulighet til å ta tak i problemstillinger som har vært diskutert i fagmiljøet over lengre tid, men der tiltak er blitt satt på vent pga. en anstrengt ressursituasjon. Igjen stor takk til eksternt panel for en grundig rapport som med sine anbefalinger er godt egnet til å få fortgang i et høyst nødvendig revisjonsarbeid.